

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Suomen Pankin ohjesäännön 23 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan Suomen Pankin ohjesääntöä muutettavaksi siten, että sukupuolesta riippumatta pankin viranhaltija eli johtokunnan jäsen olisi velvollinen eroamaan virastaan täytet-

tyään 67 vuotta ja toimenhaltija toimestaan täytettyään 65 vuotta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 1986.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Suomen Pankin ohjesäännön 21 §:n mukaan pankissa on, paitsi johtokunnan jäsenten virkoja, eduskunnan pankkivaltuusmiesten vahvistaman palkkaussäännön rajoissa johtajan ja konttorinjohtajan toimia sekä muita pysyviä toimia.

Ohjesäännön 23 §:n 4 momentin mukaan pankin viran- tai toimenhaltija on velvollinen eroamaan virastaan tai toimestaan, mies täytettyään kuusikymmentäseitsemän vuotta ja nainen täytettyään kuusikymmentä vuotta. Säännös koskee valtaosaa pankin henkilökunnasta.

Ohjesäännön 23 §:n 5 momentin mukaan pankkivaltuusmiehillä on oikeus päättää, saako eroamisikään tullut viran- tai toimenhaltija pysyä edelleen virassaan tai toimessaan, kuitenkin enintään kolme vuotta.

Suomen Pankin eläkesäännössä eläkeiäksi on määritetty 60 vuotta, mikäli henkilö jää välittömästi pankin palveluksesta eläkkeelle. Sukupuolten välisen epätasa-arvon poistamiseksi pankkivaltuusmiehet päättivät 3 päivänä toukokuuta 1977 muuttaa pankin eläkesäännön 3 §:n 1 momentin siten, että naisten silloinen oikeus lähteä eläkkeelle 55 vuoden iässä eli eläkeikä kohosi mainittuun 60 vuoteen. Kun eroamisikä-

säännöstä ei samanaikaisesti muutettu, voi ennen sanottua ajankohtaa pankin palvelukseen tulleiden naispuolisten toimenhaltijoiden eläkkeelle siirtyminen tapahtua 55 ja 60 ikävuoden välillä, kun taas 3 päivänä toukokuuta 1977 tai sen jälkeen pankin palvelukseen tulleiden eläkeikä on sama kuin eroamisikä eli 60 vuotta. Miehet sitä vastoin voivat lähteä eläkkeelle 60 ja 67 ikävuoden välillä.

Suomen Pankin hallintoa ja tilaa vuodelta 1982 koskevan kertomuksen johdosta antamassaan mietinnössä (n:o 1/1983 vp.) eduskunnan pankkivaliokunta kiinnitti huomiota siihen, että pankin naispuolisten toimenhaltijoiden eroamisikä poikkeaa miesten eroamisikästä. Valiokunta totesi, että olosuhteet ja työn erilainen rasittavuus, joilla naisten alempaa eroamisikää on aiempina vuosikymmeninä saatettu perustella, ovat menettäneet merkityksensä. Pankkivaliokunta edellytti, että Suomen Pankki ryhtyy asianmukaisessa järjestyksessä valmistelemaan esitystä pankin ohjesäännön 23 §:n muuttamiseksi siten, että säännöksen eroamisikää koskevat kohdat vastaavat nykyisin vallitsevia käsityksiä sukupuolten yhdenvertaisesta kohtelusta työmarkkinoilla.

Valtion viran- ja toimenhaltijain eroamisikä on 67 vuotta. Oikeus lähteä eläkkeelle on perinteisesti porrastettu ammatin mukaan, mutta elä-

keikä on eräin poikkeuksin sukupuolesta riippumatta 63 vuotta. Valtion virkamieslainsäädännön uudistamisen yhteydessä (hall.es. 238/84) esitetään yleiseksi eroamisiäksi edelleen 67 vuotta, josta voidaan viran laadun sitä vaatiessa asetuksin poiketa.

Tasa-arvon ja joustavan henkilöstösuunnittelun voidaan katsoa edellyttävän, että jokainen pankin palveluksessa oleva siirtyy eläkkeelle saman pituisen ajanjakson kuluessa ja samojen ikävuosien välillä. Tämän johdosta ehdotetaan Suomen Pankin ohjesääntöä muutettavaksi siten, että pankin naispuolisen toimenhaltijan eroamisikä korotetaan kuudestakymmenestä kuuteenkymmeneenviiteen vuoteen ja miespuolisen toimenhaltijan eroamisikä alennetaan kuudestakymmenestä seitsemästä vuodesta kuuteenkymmeneenviiteen vuoteen.

Ottaen huomioon pankin johtokunnan jäsenten erityisaseman heidän eroamisikänsä ei ole syytä alentaa. Yhdenvertaisen kohtelun toteuttamiseksi ehdotetaan ohjesääntöä muutettavaksi sitä vastoin siten, että pankin naispuolisten viranhaltijoiden eroamisikä korotetaan kuudestakymmenestä kuuteenkymmeneenseitsemään vuoteen.

2. Asian valmistelu

Esitys perustuu eduskunnan pankkivaltuusmiesten valtioneuvostolle tekemään ehdotukseen.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen toteuttamisella ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Henkilöstön määrän muuttuessa vain luonnollisen poistuman kautta uudet säännökset tulisivat koskemaan henkilökuntaa kokonaisuudessaan 2020-luvulla.

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Naisten eroamisiän korottaminen laajentaisi eläke- ja eroamisiän väliä 10 vuoden pituiseksi ajanjaksoksi niiden naisten osalta, joilla on oikeus 55 vuoden eläkeikään. Koska tämä vaikeuttaisi henkilöstösuunnittelua, ehdotetaan, että lakia sovellettaisiin taannehtivasti vain niiden pankin palveluksessa olevien naisten osalta, joiden palvelus on alkanut 3 päivänä toukokuuta 1977 tai sen jälkeen. Ennen tätä ajankohtaa pankin palvelukseen tulleiden naispuolisten viran- tai toimenhaltijoiden eroamisikä tulisi edelleen olemaan 60 vuotta.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Suomen Pankin ohjesäännön 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä joulukuuta 1925 annetun Suomen Pankin ohjesäännön 23 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1938 annetussa laissa (440/38), näin kuuluvaksi:

23 §

— — — — —
Pankin viranhaltija on velvollinen eroamaan virastaan täytettyään kuusikymmentäseitsemän vuotta. Pankin toimenhaltija on velvollinen eroamaan toimestaan täytettyään kuusikymmentäviisi vuotta.
— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 . Sitä sovelletaan pankin naispuoli-

seen viran- tai toimenhaltijaan, jonka palvelussuhde Suomen Pankkiin on alkanut 3 päivänä toukokuuta 1977 tai sen jälkeen ja pankin miespuoliseen toimenhaltijaan, jonka palvelussuhde Suomen Pankkiin on alkanut lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Muihin naispuolisiin viran- tai toimenhaltijoihin sekä miespuolisiin toimenhaltijoihin sovelletaan Suomen Pankin ohjesäännön 23 §:n 4 momenttia sellaisena kuin se on tämän lain voimaantullessa.

Naantalissa 9 päivänä elokuuta 1985

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Pekka Vennamo

Laki

Suomen Pankin ohjesäännön 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä joulukuuta 1925 annetun Suomen Pankin ohjesäännön 23 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1938 annetussa laissa (440/38), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

23 §

Pankin viran- tai toimenhaltija on velvollinen eroamaan virastaan tai toimestaan, mies täytettyään kuusikymmentäseitsemän ja nainen täytettyään kuusikymmentä vuotta.

Ehdotus

23 §

Pankin *viranhaltija* on velvollinen eroamaan virastaan täytettyään kuusikymmentäseitsemän vuotta. Pankin *toimenhaltija* on velvollinen eroamaan toimestaan täytettyään kuusikymmentäviisi vuotta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 198 _____. Sitä sovelletaan pankin naispuoliseen viran- tai toimenhaltijaan, jonka palvelussuhde Suomen Pankkiin on alkanut 3 päivänä toukokuuta 1977 tai sen jälkeen ja pankin miespuoliseen toimenhaltijaan, jonka palvelussuhde Suomen Pankkiin on alkanut lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Muihin naispuolisiin viran- tai toimenhaltijoihin sekä miespuolisiin toimenhaltijoihin sovelletaan Suomen Pankin ohjesäännön 23 §:n 4 momenttia sellaisena kuin se on tämän lain voimaantullessa.